

side 1092, foreningen i en anden lignende sag at have været uberettiget til at nægte at antage en antikvarboghandler som rabatberettiget boghandler. I Højesterets begrundelse for denne afgørelse anføres bl. a., at antikvarboghandleren måtte antages at have en væsentlig erhvervsmæssig interesse i den ansøgte rabatberettigelse. I en tilsvarende sag, hvorunder et stormagasin påstod Den danske Forlæggerforening (tidligere Den danske Boghandlerforening) tilpligtet at antage det som rabatberettiget, blev forlæggerforeningen ligeledes kendt pligtig at antage stormagasinet, og i begrundelsen for Højesterets dom (U.f.R. 1946, side 295) henvises bl. a. til, at stormagasinet måtte antages at have en væsentlig erhvervsmæssig interesse i at blive antaget som rabatberettiget.¹⁾ Der kan som endnu et eksempel nævnes Højesterets dom i U.f.R. 1950, side 60. Under påberåbelse af en mellem Cigar- og Tobaksfabrikanternes Forening af 20. Juni 1875 og Tobakshandlernes Landsforening indgået handelsoverenskomst nægtede tobaksfabrikantforeningens medlemmer at sælge en række gængse cigarmærker til en af et københavnsk stormagassin oprettet tobaksafdeling. Ved Højesterets afgørelse blev tobaksfabrikanternes forening kendt pligtig at tilkendegive sine medlemmer, at disse var berettiget til at sælge alle mærker af tobaksvarer til stormagasinet. Højesteret lagde herved vægt på, at en overordentlig vid kreds af forretningsdrivende uden at

fyldestgøre særlige faglige krav havde adgang til at købe fabrikantforeningens medlemmers varer, og at der ikke fra foreningens side var godtgjort at foreligge sådanne vægtige saglige hensyn, at det i betragtning af stormagasinet's væsentlige erhvervsmæssige interesse i at kunne købe alle af fabrikantforeningens medlemmer fremstillede varer havde været berettiget at nægte at sælge de pågældende varer til stormagasinet, hvis tobaksafdeling blev drevet på faglig fuldt forsvarlig måde.²⁾³⁾ Ved denne afgørelse var i modsætning til den ovenfor side 44 nævnte i U.f.R. 1949, side 345, refererede dom hensynet til stormagasinet's væsentlige erhvervsmæssige interesse medbestemmende for Højesterets fastslåen af, at tobaksfabrikanternes forening var pligtig at tilkendegive sine medlemmer, at disse var berettiget til at sælge alle mærker af tobaksvarer til stormagasinet.

I de ovenfor omtalte domme har foreligget aftaler mellem sammenslutninger af erhvervsdrivende, og den herved skabte tilstand har udelukket udenforstående erhvervsdrivende fra at deltage i omsætningen af de af aftalerne omfattede varer. Fra den seneste tids domspraksis foreligger et eksempel på, hvorledes en brancheforening uden at træffe aftale med en modstående organisation, og uden at der kunne påvises at foreligge en af prisaftaleloven omfattet aftale mellem brancheforeningens medlemmer indbyrdes, søgte fremkaldt en tilsvarende tilstand, som ville være fremgået

1) Forinden forelæggelsen for domstolene havde sagen været behandlet af prismyndighederne. Priskontrolrådet, hvis afgørelse blev stadfæstet af handelsministeriet efter indstilling fra prisankenævnet, fandt ikke at burde pålægge foreningen at antage stormagasinet som rabatberettiget boghandler, jfr. priskontrolrådets beretning 1. december 1943—30. november 1945, side 49—50.

Under domstolsbehandlingen påstod foreningen sagen afvist fra domstolene under henvisning til bestemmelsen i prislovens § 15, 5. stk., nu prisaftalelovens § 13, 5. stk., om, at handelsministerens afgørelse er endelig. Afvisningspåstanden blev ikke taget til følge, idet det efter Højesterets opfattelse ikke kunne antages at have været hensigten med prislovens § 15, at afgørelsen af et spørgsmål som det foreliggende skulle være unddraget domstolene, jfr. priskontrolrådets ovennævnte beretning, side 49—50.

2) Det fremgår af sagen, at 2 højesteretsdommere afgav dissens. Disse dommere fandt den mellem fabrikantforeningen og tobakshandlernes forening aftalte salgsbegrænsning rimeligt begrundet, og at aftalen efter det foreliggende ikke kunne anses som et utilbørligt indgreb i næringsfriheden.

3) Forinden forelæggelsen for domstolene var sagen behandlet af prismyndighederne. Priskontrolrådet, hvis afgørelse blev stadfæstet af handelsministeriet efter indstilling fra prisankenævnet, fandt ikke tilstrækkeligt grundlag for at meddele pålæg om ophævelse af den bestemmelse i handelsoverenskomsten, som var til hinder for salg af de pågældende varer til stormagasinet, jfr. priskontrolrådets beretning 1. april 1949—14. marts 1951, side 69—70.